

P6_TA(2009)0137

Femte världsförbundet för vatten, Istanbul, 16–22 mars 2009

Europaparlamentets resolution av den 12 mars 2009 om det femte världsförbundet för vatten i Istanbul den 16–22 mars 2009

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av ministerförklaringarna från de fyra första världsförbunden för vatten som har hållits i Marrakech (1997), Haag (2000), Kyoto (2003) och Mexico City (2006),
- med beaktande av förklaringen från Dublinkonferensen om vatten i förhållande till hållbar utveckling (1992) där man rekommenderar antagandet av en integrerad vattenförvaltning genom vilken vattnets värde i samtliga användningsområden erkänns och principen om avgiftsbeläggning av vatten införs,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution A/RES/58/217 om utropande av perioden 2005–2015 till ”det internationella årtiondet för vatteninitiativ” och den 22 mars varje år till ”Världsvattendagen”,
- med beaktande av ministerförklaringen från den internationella konferensen om sötvatten i Bonn 2001, där man understryker det trängande behovet av att stimulera ny finansiering från alla möjliga typer av investerare och av att stärka den offentliga finansieringen av vatten i förhållande till privata medel, samtidigt som man uppmuntrar insatser på lokal nivå,
- med beaktande av Monterreykonferensen (2002) där man införde idén om ett globalt partnerskap för vatten i form av en mångdimensionell och jämlik dialog mellan företag, finansinstitut och det civila samhället, på initiativ av Nepad (Nytt partnerskap för Afrikas utveckling) och G8-gruppen i Genua 2001 samt forumet för partnerskap med Afrika 2003,
- med beaktande av konventionen från FN:s ekonomiska kommission för Europa, som antogs i Helsingfors 1992 och trädde i kraft 1996, om upprättande av en rättslig ram för regionalt samarbete om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar,
- med beaktande av FN:s millennietoppmöte (New York, 6–8 september 2000), där man utarbetade millennieutvecklingsmålen om att till 2015 halvera andelen människor som saknar hållbar tillgång till dricksvatten,
- med beaktande av Zaragoza-stadgan från 2008 "En ny övergripande vision för vatten" och de rekommendationer som vattentribunen antog den 14 september 2008, den dag internationella utställningen i Zaragoza avslutades, och som översänts till FN:s generalsekreterare,
- med beaktande av FN:s andra globala rapport om förvaltningen av vattenresurser "Vatten, ett gemensamt ansvar" som offentliggjordes 2006,

- med beaktande av sin resolution av den 11 mars 2004 om strategin för den inre marknaden: prioriteringar för 2003–2006¹, där parlamentet i punkt 5 förklarar att ”tillgång till vatten är en mänsklig rättighet och att förvaltningen av vattenresurserna därför inte bör vara underställd bestämmelserna för den inre marknaden”,
- med beaktande av UNDP:s Human Development Report 2006 ”Bortom bristen på vatten: makt, fattigdom och den globala vattenkrisen”, där detta FN-organ visar att fattigdom och inte den fysiska bristen på vatten är den främsta orsaken till att över en miljard människor saknar tillgång till vatten,
- med beaktande av sin resolution av den 15 mars 2007 om lokala myndigheter och utvecklingssamarbete²,
- med beaktande av sin resolution av den 15 mars 2006 om det fjärde världskonferensen för vatten i Mexico City (16–22 mars 2006)³,
- med beaktande av de betydelsefulla initiativ från det europeiska civila samhället om vatten och rätten till dricksvatten för alla som hållits i Europaparlamentet, nämligen AMECE (världsförsamlingen av valda och medborgare för vatten, 18–20 mars 2007) och ”Peace with Water” (12-13 februari 2009) samt avtalet om ett världsprotokoll för vatten som diskuterades,
- med beaktande av den muntliga frågan B6-0113/2009 till kommissionen om det femte världskonferensen för vatten i Istanbul, 16–22 mars 2009,
- med beaktande av artikel 108.5 i arbetsordningen och av följande skäl:
 - A. Bristen på vatten och vattenrening leder till åtta miljoner dödsfall om året. Över en miljard människor har ingen enkel tillgång till dricksvatten till ett rimligt pris, och knappt två och en halv miljard människor saknar vattenreningsresurser.
 - B. 2,8 miljarder människor bor i områden med vattenförsörjningsproblem, en siffra som kommer att stiga till 3,9 miljarder fram till 2030.
 - C. Det är den fattiga befolkningen som är värst drabbad av klimatförändringarna och samtidigt den som har sämst möjligheter att anpassa sig till dem.
 - D. Den multinationella jordbruksindustrin är världens främsta förbrukare av sötvatten (70 procent av förbrukningen), som den får till ett löjväckande pris. Överexploateringen av vattenresurser leder till en försämring och utbredning av vattenföroreningar och en allmän försämring av marken, vilket är orsaken till att fenomenet med anknytning till torka ökar och blir allt mer strukturellt betingade.
 - E. De tjänster som ansvarar för användning av vatten och en rimlig förvaltning av vatten bör fastställa en prisnivå som förhindrar överexploatering i vissa sektorer och möjliggör investeringar i underhåll och förbättring av infrastruktur. Kompletterande åtgärder för att garantera en rättvis vattenförsörjning och stöd från regeringarna till fattiga familjer så att

¹ EUT C 102 E, 28.4.2004, s. 857.

² EUT C 301 E, 13.12.2007, s. 249.

³ EUT C 291 E, 30.11.2006, s. 294.

de kan betala för sina grundläggande vattenbehov bör också införas.

- F. De globala vattensubventionerna, som resulterar i konstgjort låga vattenpriser, leder till en överexploatering i vissa sektorer och är en av de främsta orsakerna till vattenbrist.
 - G. Vattenförsörjningen är extremt ojämn, trots att den borde vara en grundläggande och allmän rättighet, och bör därför lämpligast bestämmas och förvaltas på lokal nivå.
 - H. En avreglering av vattenförsörjningen i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna, kan om den inte åtföljs av en solid rättslig ram leda till prisökningar som drabbar de fattigaste och försämrar deras tillgång till vatten.
 - I. Offentlig-privata partnerskap, som bör kombinera en stram, tydlig lagstiftning med offentligt ägande och privata investeringar, bör däremot syfta till att förbättra tillgången till vatten och vattenrening för alla liksom till en kostnadseffektivare användning.
 - J. De främsta hindren för en effektiv vattenförvaltning är att vatten är politiskt och ekonomiskt lågprioriterat, dålig förvaltning, otillräckliga rättsliga ramar, dålig insyn i förhandlingarna om och tilldelningen av kontrakt, korruption och avsaknad av diskussion om avgifter.
 - K. Den del av det offentliga utvecklingsbiståndet som går till vatten och vattenrening utgör enligt Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) bara 9 procent av det bilaterala och bara 4,5 procent av det multilaterala offentliga utvecklingsbiståndet, och den är ojämnt fördelad eftersom de minst utvecklade länderna inte får mer än 24 procent av medlen trots att de har störst behov av dem.
 - L. Världsförbundet för vatten, som anordnas vart tredje år, är en plats för diskussion och globala politiska ställningstaganden om vattenförvaltning och vattenresurser, men hittills har insatserna från världsförbundet tyvärr varit dåligt integrerade i FN:s arbete.
1. Europaparlamentet framhåller att vatten är en gemensam tillgång för mänskligheten, och tillgång till dricksvatten bör vara en grundläggande och allmän rättighet, och kräver därför att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att se till att de fattigaste befolkningsgrupperna har tillgång till dricksvatten senast 2015.
 2. Europaparlamentet framhåller att vatten betraktas som en kollektiv nytting som bör stå under offentlig tillsyn, oavsett om det delvis eller helt förvaltas av den privata sektorn.
 3. Europaparlamentet understryker att all vattenförvaltningspolitik även bör omfatta skydd av folkhälsan och miljön och att världsförbundet på ett demokratiskt, inkluderande och konsensusmässigt sätt bör bidra till att utforma strategier som främjar en ekonomisk och jordbruksrelaterad utveckling för en hög vattenkvalitet.
 4. Europaparlamentet begär att systemen med globala subventioner av vattenförsörjningen avskaffas eftersom de undergräver incitamenten att förvalta vatten på ett effektivt sätt och bidrar till en överdriven förbrukning. Dessa medel skulle istället kunna anslås till målinriktade subventioner, framför allt till fattig landsbygdsbefolkning, så att alla får tillgång till vatten till ett överkomligt pris.
 5. Europaparlamentet lyfter fram fördelen med att inrätta organ för en gemensam förvaltning

av vatten mellan länder i samma avrinningsområde för att skapa eller förstärka en gynnsam samhörighet och mildra spänningar eller lösa konflikter.

6. Europaparlamentet påminner om kvinnors viktiga roll i försörjningen, förvaltningen och bevarandet av vatten.
7. Europaparlamentet ber medlemsstaterna att trots finanskrisen öka sina bidrag till det offentliga utvecklingsbiståndet för att uppnå millenieurutvecklingsmålen om dricksvattenförsörjning, eftersom det finns ett årligt investeringsbehov på 180 000 000 000 USD.
8. Europaparlamentet begär att resurserna i de europeiska fonderna för vatten till AVS-länderna (Afrika, Västindien och Stillahavsområdet) förstärks inom ramen för den tionde europeiska utvecklingsfonden och att nya finansieringsformer, bland annat privata, liksom innovativa partnerskap inrättas, framför allt solidarisk finansiering.
9. Europaparlamentet begär att det bilaterala offentliga utvecklingsbiståndet främjar vissa multilaterala åtgärder, som det afrikanska initiativet för vatten.
10. Europaparlamentet anser att det offentliga utvecklingsbiståndet bör användas i kombination med resurser från de lokala myndigheterna, frivilliga donationer, banklån och privata medel, för att se till att vattensektorn får en så heltäckande finansiering som möjligt.
11. Europaparlamentet insisterar på upprättandet av garantimekanismer som kan tillämpas av finans- och utvecklingsinstitut för att motarbeta investerarens försiktighet på vattenmarknaden.
12. Europaparlamentet anser att staten är en viktig aktör i vattenpolitiken inom ramen för sitt uppdrag att utforma politiken, vidta nödvändiga åtgärder, välja samarbetspartner och fördela ansvarsområden och samtidigt delegera verkställandet till de lokala myndigheterna.
13. Europaparlamentet insisterar på att förvaltningen av vattenresurser ska omfattas av ett decentraliserat, inkluderande och integrerat tillvägagångssätt som gör användarna och beslutsfattarna delaktiga i utformningen av vattenpolitiken på lokal nivå.
14. Europaparlamentet ber kommissionen att utarbeta program för att öka medborgarnas medvetenhet om vatten både i EU och dess partnerländer.
15. Europaparlamentet insisterar på behovet av att stödja de lokala myndigheterna i deras strävan efter en demokratisk vattenförvaltning som är effektiv, insynsvänlig, reglerad och uppfyller målen om hållbar utveckling för att tillgodose medborgarnas behov.
16. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att erkänna den grundläggande roll som de lokala myndigheterna har i skyddet och förvaltningen av vatten så att de får fullt ansvar för förvaltningen av vattensektorn. Parlamentet beklagar att befogenheterna i EU:s lokala myndigheter inte värderas högre i de europeiska samfinansieringsprogrammen.
17. Europaparlamentet ber följaktligen rådet och kommissionen att uppmuntra de lokala myndigheterna i EU att avsätta en del av avgifterna från användarna för tillhandahållandet

av vattentjänster och vattenrening till decentraliserade samarbetsinsatser.

18. Europaparlamentet begär att det offentliga ägandet ska bevaras men att det inom en lämplig regleringsmässig och rättslig ram ska göras större insatser för att engagera den privata sektorn i vattenförsörjningen så att man kan dra nytta av dess kapital, know-how och teknik för att förbättra tillgången till vatten och vattenrening för alla och för att tillgång till vatten ska erkännas som en grundläggande rättighet.
19. Europaparlamentet anser att medlemsstaternas uppdrag är att integrera småskaliga privata leverantörer i sina nationella strategier för vattenförsörjning.
20. Europaparlamentet anser att systemen med offentlig-privata partnerskap, där myndigheterna är ägare av infrastruktur och ingår kontrakt om förvaltning med den privata sektorn, kan vara ett sätt att förbättra medborgarnas tillgång till vatten och vattenrening till ett överkomligt pris.
21. Europaparlamentet insisterar på främjandet av nya tillvägagångssätt som exempelvis bevattnings av landsbygdsområden och inrättande av gröna bälten runt städer för att trygga livsmedelsförsörjningen och stärka den lokala självförsörjningen.
22. Europaparlamentet anser att frivilligorganisationernas roll som medlare med befolkningen är ett oumbärligt komplement för att projekten i de fattiga länderna ska lyckas.
23. Europaparlamentet efterlyser införandet av avgiftsutjämning för att de fattigaste ska få tillgång till vatten till ett överkomligt pris.
24. Europaparlamentet är övertygat om att lokalt sparande även bör tillämpas, vilket kräver att regeringarna undanröjer alla rättsliga, skattemässiga eller administrativa hinder för utvecklingen av de lokala finansmarknaderna.
25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att driva en gynnsam vattenförvaltningspolitik, som grundar sig på principen om allmän, rättvis och icke-diskriminerande tillgång till rent vatten.
26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att underlätta och stödja utvecklingsländernas ansträngningar för att anpassa sig till och minska effekterna av klimatförändringarna. Parlamentet påminner i detta hänseende om vikten av ett snabbt inrättande av den globala alliansen mot klimatförändringar.
27. Europaparlamentet begär att problematiken kring vattenförvaltningen, vattenresurserna och rätten till vatten för alla ska sättas på dagordningen för de överenskommelser som ska fastställas vid FN:s klimatkonferens (COP 15) i Köpenhamn (7–18 december 2009) om Kyotoprotokollets framtid, även mot bakgrund av arbetet i FN:s mellanstatliga klimatpanel.
28. Europaparlamentet understryker vikten av att ta hänsyn till de fattigas behov vid utformningen av politiken för försörjning och förvaltning av vatten, framför allt de befolkningsgrupper som är värst drabbade av klimatförändringarna.
29. Europaparlamentet ber det innevarande ordförandeskapet att företräda EU vid forumet i Istanbul med följande mandat:

- Att betrakta tillgången till dricksvatten som en livsavgörande rättighet som är grundläggande för människan och inte bara som en handelsvara som enbart styrs av marknadsregler.
 - Att försvara de ståndpunkter som framförts i denna resolution.
30. Europaparlamentet begär att förhandlingar ska inledas inom ramen för FN för att åstadkomma ett internationellt fördrag där man erkänner denna rättighet beträffande tillgång till dricksvatten. Parlamentet uppmanar EU:s medlemsstater och unionens ordförandeskap att ta politiska och diplomatiska initiativ i denna riktning inom FN:s generalförsamling och människorättsråd.
31. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, AVS–EU-ministerrådet, FN:s generalsekreterare och generalsekretariatet för internationella kommittén vid World Water Contract.